AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳՆԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ՕԻՐԻՆ տար. 550, վեցամսյան 300 ՍԻՐԻԱ տար. 650, վեցամսյան 300 ս.դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տարի 7, վեցամսյան 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك

ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26 1933

ԶԵՒՔԸ ՀԱՍՏ 2.50 ս.դ.

Ամեն առաւոտ պիտի ըլլայ բերքիս ամենալիքին համար | Ամեն առաւոտ պիտի ըլլայ բերքիս ամենալիքին համար | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Ձեռագրակուած ձեռագիրներէ չեն վերադարձուիր | Թիւ 203 (1041)

ԱՄԵՐԻԿԱ ԻՆՁՈՒ ՁԱՆՁՑԱԻ

ՍՈՎԻԵԹ ՌՈՒՍԻԱՆ

Պատերազմի վտանգը աստկացած Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ

Վիեննական կարեւոր թերթի մը Մոսկուայի թղթակիցը կը գրէ իր թերթին. —

Մ. Նահանգներուն կողմէ այս ճանաչումը կը զուգադիպի սովիետական ներքին քաղաքականութեան ա՛նպիսի շրջանի մը, որուն վրայ կրնայ ազդել բացառիկ կարեւորութեամբ. Այցեալ ամառ երգրին նեղսերը բաւական մը պակսեցան դասակարգային պայքարը. Գաղաբարբանական շրջանին ալ զգալի եղաւ, ոչսիներն հին մոլեռանդութիւնը բաւական մը մարեցաւ, և կամաց կամաց անհատական ձեռնարկներուն ալ սկսաւ ուժ տրուիլ, մեծ ճարտարարուեստի ծայրայեղութիւններէն դուրս գալով Ռուսիոյ մէջ այլեւս այսպիսի ընդհատ ու յանկարծական փոփոխութիւններու, դարձուածներու վարժուած են մարդիկ.

Երբ 1918ին Գերմանիա դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզեց Խորհրդային Ռուսիոյ հետ, որ չէր ուզեր պոլշեւիկ քարոզութիւնները դադրեցնել հոն, Ռուսիա ասիկա իրեն հաւար անուանարկութիւն մը նկատեց, որովհետեւ ոչ միայն ինքը պաշտօնապէս չէր ուզանար քարոզութեան մէջ իր մասնակցութիւնը, այլ աւելի կ'ուզէր սաստկացնել զայն իբրեւ մէկոց հաւաչխարհային յեղափոխութեան ծամանակները ո՛րքան փոխուեցան սովիէթ գաղափարաբանութեան մէջ.

Այսօր ըլլայ Փարիզի, ըլլայ Ուաշինկթընի մէջ դիւանագիտական վաւերաթուղթերու տակ կը ստորագրէ Ռուսիա, պարբ համաթելով երբեք չքաղաքերել քարոզութիւնը... Աչքի առնելե բերէք Պրէսթ-Լիթովսքի հաշտութեան հակազինուորականութիւնը, և հիմակուան ամենախիստ պաշտպանողական միջոցներուն վերակազմութեան ծրագիրները... Ի՜նչ փոփոխութիւններ ժամանակի ոչ-երկար ընթացքի մը մէջ իսկ.

Խորհրդային Ռուսիա հիմա ամբողջ զինուած է ինքնապաշտպանութեան համար. Ո՞ւր է ուրեմն հակազինուորականութիւնը. Խորհեցէք թէ սկիզբները ղեմը կատարելապէս կ'անարգուէր, և անիկա կը նկատուէր երբեւ գերութեան գործիք մը ղեմատէրներուն ձեռքը. Շատ չանցած սակայն Պոլշեւիկները իրենք ստեղծեցին ոսկի բանալին դրութիւնը, յետոյ կամաց կամաց եկան ներկայ ղեմական դրութեան...

Աւելին կայ պոլշեւիկ դրութեան փոփոխականութեան մասին ըսելիք. — Ղեմատիբական աշխարհին հետ ամէն յարաբերութիւն կը ժերժուէր, պետական չեղող ոեչ հաստատութեան հետ աշխատակցութիւն տեսիլ կը թուէր, բայց հիմա մինչեւ իսկ Ազգերու Դաշնակցութեան... մասնաժողովներու մէջ ռուս խորհրդականներ կ'ընտրուին. Ուրիշ բան ալ. — Պոլշեւիկ դրութեան հիմը կը կազմէր «հաւասար վարձք», ըստ այն սկզբունքին թէ «իւրաքանչիւրը իր պէտքին համաձայն»։ Յետոյ այս սկզբունքը եղաւ «իւրաքանչիւրը իր կատարած գործին համաձայն»։ Եթէ կ'ուզէք, կարելի է օրինակներ աւելցնել...

Ծ. Առեւելքի մէջ պատերազմական վտանգը ա՛լ աւելի սաստկացած Խ. Միութեան Ամերիկայի կողմէ ճանչցուելուն հետեւանքով։ Վտանգը այս միջոցիս չանկարծ ծաւնրացաւ. Ճապոնի զինուորական շրջանակներուն կարծիքը ա՛յն է թէ, քանի որ տակաւին չօշափելի արդիւնքի մը չեն հասած ռուսեւամերիկեան յարաբերութիւնները՝ պէտք է յարձակում գործել. Բայց թէ ե՞ՆՉ պիտի ըլլայ երբօք, յայտնի չէ. Միայն թէ ասիկա կը նշանակէ որ, եթէ Ռուսիա ա՛լ աւելի կանուխ ճնշուէր Ամերիկայէն, պոլշեւիկեան արմատականութիւնը այսքան առաջ գացած չպիտի ըլլար Ռուսիոյ մէջ...։

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐ Պ. ՏԸ ՄԱՐԹԷԼԻ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Հովանաւորեալ երկիրներու մէջ, Բարձր Գոմիսէրը, կ'ուզէ իր նախորդին պ. Հանրի Բոնայի գործը շարունակել։

Անիկա աշխատանքի նոր ծրագիր մըն է պատրաստած, որուն տեւողութիւնը մէկ է աւելի տարիներու համար է։

Աշխատանքները պիտի սկսին առանց դադարի։ Կարգ մը աշխատանքներ արդէն սկսած են։ Այս աշխատանքներէն կարեւորագոյնը, գուցէ որոգման խնդիրն է։ Կարճ ժամանակուայ ընթացքին պիտի որոգուին բազմաթիւ հէքեաթ տարածութիւն ունեցող արտեր, դաշտեր, հողեր։ Երաշտութիւնը այլեւս չպիտի կրնայ նեղել Սիւրիոյ և Լիբանանի գիւղացիութիւնը։ Այս աշխատանքները քաղաքական և ընկերային տեսակէտներով մեծ կարեւորութիւն ունի։ Տնտեսագիտական տեսակէտով, հովանաւորեալ երկիրներու առեւտուրին մեծ զարկ պիտի տան։ Այն ժամանակ օտար երկիրներէ ներածուած չպիտի կատարուի, առաւելագոյն չափով։

Առեւտուրի տեսակէտով Բարձր Գոմիսէրը մեծ կարեւորութիւն պիտի տայ Քրանգիքի գործադրման։ Պէյրութի Նաւահանգիստի ընդլայնումը որոշուած է և անոր աշխատանքները երեք տարի պիտի տեւեն։ Պիտի շինուին երեք նոր քարափներ։ Այս աշխատանքները նկատի առնելով կատարուած են Թրբանեան պարարքերը որոնց գումարը 30 միլիոն ֆրանքի կը հասնի։ Համաձայնութիւն մը կնքուած է Օսմանեան հանրային պարտուց վարչութեան և Բարձր Գոմիսարիայի միջեւ, այս մասին։ Ըստ այդ համաձայնութեան, Օսմանեան երկիրներէն բաժնուող Սիւրիան ու Լիբանան ոչ մէկ պարք ունին նախկին Օսմ. կայսրութեան, վճարուած ըլլալով անոր միջեւ և մեծ նուազ գումար մը։

Ամէն պարագայի տակ, նոր Բարձր Գոմիսէրի գտած ընդունելութիւնը մեծ է, հովանաւորեալ երկիրներու մէջ, և իր այս ծրագիրները կ'ընդունին մեծ խանդավառութեամբ։

Հանճարային Զուրերու Հարստութիւնը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Ինչպէս գրած էինք, վերջերս Երեւան հասան Մոսկուայի և Օսեւոյի կլիմայա-ջրբուժական հաստատութեանց դասախօսները՝ Փլոֆ. Ալեքսանդրով, Փրոֆ. Կորոսթիլիեվ, Փլոֆ. Նալբանդեան, Փրոֆ. Դիկ ևն.։

Այս գիտնականները. այցելելէ յետոյ Հայաստանի հանքային աղբիւրները, ուրուագծարերել վերջ կատարուած քննութիւնները, խորհրդակցութեան ական երեւանի մէջ, Գործադիրներու խորհուրդի ժողովասրահը, օրակարգ ունենալով «Հայաստանի հանքային ջուրերու հարստութիւնը և զանոնք օգտագործելու միջոցները»։

Խորհրդային Հայաստանի մէջ ուխտ ակից մը կուսայ ժողովականներու մեծամեծները։ Այս առթի, ժողովի սրահը զարդարուած էր բազմաթիւ նկարներով, որոնք կը ներկայացնէին Հայաստանի բնաբուժական կայանները, հանքային ջուրերու ակունքները։ Մոսկուայի և Օսեւոյի կլիմայա-ջրբուժական հաստատութեանց դասախոսներէն զատ, նիստին ներկայ էին Երեւանի մանազէտները և բժիշկները։

Կը նախագահէր Ա. Երզնկեան։

Առաջին անգամ կը խօսի առողջագործավար Ղևոնդեան և ի մէջ այլոց կ'ըսէ.— «Զոփազանց ազգասիրական էր բնաբուժական կայաններու պատմութիւնը մինչև Հայաստանի խորհրդայնացումը։ Գոյութիւն ունէին ամառնային ամառանոցներ, որոնք կը ծառայէին միայն ունեւոր դասակարգին՝ իբրև հանգստութեան և զուարճութեան վայր։ 1924ին կը բացուի Դիլիջանի ապաքինարանը (սանատորիում)։ Յաջորդ տարի կը սկսի Արզնիի շինութիւնը։ Եւ յետոյ, տարիներ չանուանակ, տեղեացուածական աշխատանքներ։ Յաղթահարելով ամէն դժուարութեան, այսօր արդէն լայն ասպարէզ բացուած է բնաբուժական կայաններու շինութեան համար։

Երկու բնաբոյ Քիւր։ Մինչև 1931 թուականը, բնաբուժական կայանային շինութեան համար ծախսուած է 600 000 րուպլի, իսկ 1931—1932ին՝ 1 900 000 րուպլի։

Կատարուած քննութիւնները երեւան հանեցին հանքային ջուրերու նորանոր աղբիւրներ, և այսօր Հայաստանի մէջ արձանագրուած հանքային աղբիւրներու Քիւը կը հասնի 120ի։ Միւս կողմէ, ժամանակաշրջանի Արզնիի, Բլուռ-Ջուրի, Դիլիջանի հանքային ջուրերուն ուսումնասիրութիւնը, այնպիսի զարմանալի արդիւնքներ տուաւ որ մեզի անթոյլատրելի է մնալ բնաբուժական շինարարութեան և նախագիծերու նեղ սահմանին մէջ»։

Յետոյ, գործավարը ժանրամասն ներկայացուց Արզնիի, Դիլիջանի, Բլուռ-Ջուրի, Իսի-Սուի, Կենաշուրի, Գիւլագարկի, Սևանի ափազանի, Կիւնէ Լճակին ջուրերու արժէքը։ Կը ներկայացնէ կատարուած գիտական հետազոտութիւնները, որոնք ծանօթացուցած են Հայաստանի հանքային ջուրերու հարստութեան ուսումնասիրութեան համար։ Կատարուած այդ աշխատանքները, հանքային աղբիւրներու գիտական քննութեանց աշխատանքի պատմութեան մէջ, կը տեղեն արժէքաւոր էջ մը։

Այս աղբիւրներու արժէքին մասին խօսեցան փոխ ի փոխ բոլոր ներկայ գիտնականները։

Փրոֆ. Ալեքսանդրով ըսաւ.— Եա կը հիանամ այն ուսումնասիրութեանց վրայ որ կատարուած են հանքային ջուրի աղբիւրներու, մասնաւորապէս Արզնիի, Բլուռ-Ջուրի, Դիլիջանի մէջ։ Բլուռ-Ջուրի ջուրերը իրենց քիմիական բաղադրութեամբ հազուագիւտ են ամբողջ Ռուսիոյ մէջ։ Նման են Դարմստատնի Ռէչել-Սու և Վրսատանի Բարժոմի հանքային աղբիւրներու ջուրերուն։ Բլուռ-Ջուրը նման է նաեւ Ֆրանսայի Վիչի հանքային ջուրին, որմէ կը տարբերի միայն ջերմութեամբ և քանակութեամբ։ կենսատու աղբիւր կը մնայ. Նոյ աշխարհահռչակ գերմանական Զելբերիին, ֆրանս. Ռուսյեարին։ կենսալուն կը պարունակէ մեծ քանակութեամբ ազ։ Մեծ յաջողութեամբ կարելի է գործածել այս ջուրը չնչղոկան գործառնութեանց համար ներշնչելով։ Գալով Իսի-Սուի աղբիւրին, մեծ ապագայ կը խոստանայ։ Այս աղբիւրին ջուրերը ունին 45 աստիճան ջերմութիւն։ կարելի է գործածել assimilationի և լուծդի հիւանդութիւններու համար։ Արդնի, իր հանքային ջուրերով, ամէն յարմարութիւն կը ներկայացնէ բնաբուժական փայլուն կայան մը դառնալու։ Հանքային ջուրի հակայական պաշար ունի (օրական 2 լիտր)։ ասկէ զատ ոտան ամբողջ կը պարունակէ, ինչպէս նաև, — և չատ կարեւոր է այս,— հանքային ջուրերու ատիճանաւորում որ նկատելի կը դառնայ սկզբիւրէն միւսը անցնելու առեն։

Այսպէսով, բազմաթիւ կարելիութիւններ կը սեղմուին անոր կայանին մէջ, — փոփոխել բուժման եղանակները՝ օրուան հիւանդութեան զանազան պարագաներուն մէջ։

Յետոյ Փրոֆ. Ալեքսանդրով այն կարծիքը յայտնեց թէ առաջին ամբիւ պէտք է հեղրանցնել ուժերն ու միջոցները Արզնի և Դիլիջանի (Բլուռ Ջուր ալ միասին) շինարարութեան և բարեկարգութեան համար։ Անչուշտ առանց լքելու նոյնքան մեծ հետանկարներ խոստացող հանքային ջուրերը և կլիմայական պայմաններով օժտուած վայրերը։

Փրոֆ. Կորոսթիլեվ խօսեցաւ հայաստանի կլիմայական պայմաններուն առանձնայատկութիւններու մասին, յիշատակելով Դիլիջանի բացառիկ նպաստաւոր յատկութիւնները, որոնք պետք արժէք չունին քան Գավոսը, Աեսաթեւսանն ու Տիբերտան։

Փրոֆէսօրը կը միանայ հայաստանի մանազէտներուն կարծիքին և յարմար կը նկատէ օգտագործել իրեւ բուժման և հանգստեան վայր՝ Սեւանի կիւնէն, Արգածի ստորոտները, Կիւլագարկը եւայլն։

Փրոֆ. Նալբանդեան, որ կը դասախօսէ Օսեւոյի կլիմայաբուժական հաստատութեան մէջ, խօսք առնելով չնշեց Սեւանի ուազանին կիւնէի բազմաթիւ յատկութիւնները, յետոյ երեսաներու ճամբարային պայքարներուն հաստատելու փորձը (կատարուած Բժ. Մազհանի կողմէ) կրկնել նաեւ միւս միւս կլիմայական կայաններու մէջ։ Ջերմախաթ (մայարիա) դէմ պայքարելու համար։ Գալով Թոխմախան լճին ու Փամբակի բուժիչ ցեխին, Փրոֆ. Նալբանդեան ըսաւ թէ Օսեւոյի մէջ փորձեր պիտի կատարէ հայկական ցեխերու մասին։

Փրոֆ. Դիկ մասնաւորապէս զգուշացաւ գրօսական արշաւներ կազմակերպելու հարցով։

Յետոյ կարգով խօսեցան Փրոֆ. Մելիք Ադամեան, Փրոֆ. Լ. Յովհաննէսեան, բժ. Ռ. Դեռնչեցեան, պետական յատկագիծերու յանձնախումբի ներկայացուցիչ Ս. Շաքարեան, Գրիգորեան, Հայաստանի փոխ.-վարչապետ Ն. Գ. Կաւրակեր։

Կատարեալ ցաւ յայտնեց որ եա կը մնայ բնաբուժական կայաններու շինութեան գործը, և թէլեգրեց ուշադրութիւն դարձնել մասնաւորապէս Արզնիի և Դիլիջանի կայաններու բարեկարգութեան։

Նախագահ Երզնկեան, որ յայտնած բոլոր տեսակէտերը ամփոփելով, ոսպէս վերջացուց.

— Հայաստանի բնաբուժական կայաններու անձեռած կարելիութիւնները օգտագործելու և ամենէն առաջ Արզնին ու Դիլիջանը հանքային տիպար ջրավայրեր գարձնելու համար անհրաժեշտ են մեծ գումարներ։ Առողջապահական գործավարութեան հնգամեայ ծրագիրը պէտք է չշօշափելի դարձնել այլեւս։ Հանքային ջուրերու հարցին մասին անհրաժեշտ է տեղեակ ժողովրդային հետաքրքրութիւն եւ հրատարակել այդ հարցի մասին կատարուած արժէքաւոր աշխատութիւնները։ Խորհրդ. Միութեան գաշնակցային բարձրագոյն մարմիններու, ինչպէս նաև ամբողջ Խորհրդային միութեան ժողովուրդին օժանդակութեամբ, մենք կ'իրագործենք հանքային ջրաբուժական կայաններու շինարարութեան ծրագիրները։

Եւ նիստը փակուեցաւ։

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՆՈՒԻՐԸ ԻՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ի մօտոյ կը լրանայ մեր թերթին՝ հայ անդուզական վիպագիր անմահն ՐԱՖՖԻի «ԽԱՉԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ»։ Ընթերցողները պիտի առանան նաև տպուած կողքը՝ ձրի։

Անմիջապէս յետոյ պիտի սկսինք որպէս թերթին հրատարակելու միեւնոյն հեղինակի գլուխ գործոցներէն՝

ՍԱՄՈՒԷԼԸ

Որ խարխմանուած է օտար լեզուներու և արժանացած օտարներու գնահատանքին և հիացումին։ ՍԱՄՈՒԷԼԸ պատկերացումն է չորրորդ դարու Հայաստանի և հայ ժողովուրդի կեանքին ու ապրումներուն, հայ իշխաններու քաղաքական ձգտումներուն։ Վէպին հերոսը՝ ՍԱՄՈՒԷԼ, այն հազուագիւտ հերոսներէն է որոնք պիտեն իրենց հայրենիքին պատուին ու ազատութեան համար վոհել իրենց հարազատները։

ՍԱՄՈՒԷԼ գերազանցօրէն ազգային, պատմական, գիւցազներգական և գեղարուեստական վէպ մըն է, որ պարտադրօրէն պէտք է կարդայ մեր նորահաս սերունդը։

ԿԱՅԾԵՐ

ՍԱՄՈՒԷԼի որպէս թերթին հրատարակուած օրէն սկսեալ, առանձին պրակներով, լոյս պիտի ընծայենք նաև հայ անդուզական յեղափոխականն ուսումիրայի այս հոյակապ գործը, մաքուր տպագրութեամբ, միեւնոյն ժամանակ տրամադրելով Ռաֆֆիի գեղեցիկ մէկ լուսանկարը՝ տպագրուած լիքը թուղթի վրայ և գունաւոր։ Առաջին պրակը ստացողները ձրիարար պիտի ունենան այդ նկարը։

Մեր ընթերցողները արդէն մօտ օրէն տիրացած կ'ըլլան գեղեցիկ հատորի մը՝ ԽԱՉԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸԼի։ Վեց ամիս վերջ, գարձեալ ձրիարար, պիտի ունենան երկրորդ մեծ հատոր մը՝ ՍԱՄՈՒԷԼԸ։ Այս երկու գիրքերը կ'արժին այսօր 600 ս. դ., որով մեր այն բաժանորդները որոնք կանոնաւոր և խնամով կը պահեն ԱԶԴԱԿի մէկ տարուան ամբողջական թիւերը, թերթը կարդացած կ'ըլլան ձրի։

ԿԱՅԾԵՐՐ, (երկու հատոր), որ կ'արժէ 500 ս. դահեկան և 1000 էջէ աւելի մեծածաւալ հատոր մըն է, կարելի պիտի ըլլայ 150 ս. դահեկանով ունենալ հետեւեալ պայմաններով.

16 էջնոց պրակը պիտի ծախուի 3 ս դահեկանի, բոլոր անոնց որոնք ԱԶԴԱԿի բաժանորդ չեն և ոչ ալ հատավաճառով ստացող։ Իսկ անոնք որ բաժանորդ են ԱԶԴԱԿի կամ միասին կը գնեն ԱԶԴԱԿ մը, պիտի վճարեն 2 և կէս դահեկան։

Անոնք որ կ'ուզեն բաժանորդագրուիլ ԿԱՅԾԵՐու 70 պրակներուն, կանխիկ պիտի վճարեն 175 ս. դահեկան, եթէ ԱԶԴԱԿի բաժանորդ չեն։ ԱԶԴԱԿի բաժանորդները, բաժանորդագրուելով նաև ԿԱՅԾԵՐու 70 պրակներուն, պիտի վճարեն 150 ս. դահեկան միայն՝ կանխիկ։ Առաքման ծախքը պիտի հոգացուի իմպագրութեանս կողմէ հովանաւորեալ երկիրներու համար։

Ապառիկ ապսպրանքները երբեք նկատի չեն առնուիր։

Պիտի տպագրուի շատ սահմանափակ թիւով, հետեւարար բաժանորդագրուիլ ուզողները պէտք է չուտով արձանագրուին։

Իւրաքանչիւր շաբաթ բաժանորդները նուագագոյն պիտի ստանան երկուական պրակ։

——(«o»)——

Առանձին պրակներով և որպէս թերթին, յաջորդաբար պիտի տանք Ռաֆֆիի ամբողջական գործերը՝ ԽԵՆԹԸ, ԴԱՒԻԹ-ԲԵԿ, ՂԱՐԱԲԱՂԻ-ԱՍՏՂԱԳԵՏԸ, ԽԱՄՍԱՅԻ ՄԵԼԻՔՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ՍԱԼԲԻ, ՏԱՃԿԱՀԱՅԱՑՔ, ՈՍԿԻ ԱՔԱՂԱՂ, ՋԱՀՐՈՒՄԱՐ հայրն, որոնց ամբողջութիւնը կ'արժէ մօտ 28 ս. ոսկի։ Ասոր փոխարէն ԱԶԴԱԿի բաժանորդ մը, ուզնդնալու համար Ռաֆֆիի ամբողջական գործերը, որոնք զրադարան մը լեցնելու չափ տասուարեակոր են, պիտի վճարէ հազիւ մէկ չորրորդը։

ԿԱՅԾԵՐու պրակները տասնալու կամ բաժանորդագրուելու համար պէտք է դիմել կանուխէն Ամբագրութեան։ Պէյրութի ընդհ. գործակալն է Պ. Գարբիս Անանեան. որուն կարելի է դիմել տասնալու համար պրակները։ կը վաճառուին նաև գրավաճառներու քով։

Ռաֆֆին այն անգուզական հայ պրագէտն է, որուն գործերուն ամբողջութիւնը նուիրուած է հայ ժողովուրդի կեանքին, անոր տեսակաբանութեան և փառքին։

Տասը տարուան վրայ մեծցող նոր սերունդը, ծանօթանալու համար հայ ժողովուրդի անցեալի պատմագրութիւններուն և թագուն կարողութեանց, և իր ազգային դիմագիծը անաղարտ պահելու համար պէտք է ճանչնայ Ռաֆֆին, ինչպէս կ'ըսէ հեղինակը «ծառայելու համար ժողովուրդին, պէտք է լաւ ճանչնալ զայն»։

Սպառազինութիւն եւ Մարդասիրութիւն

ՍԼՔՐԷՏ ՆՈՊԷԼԻ ՀԱՐԻՒՐԱՍԵԱԿԸ

Ալֆրէտ Նոպէլ, ուժանակով դիզած իր հսկայ հարստութեամբ վարձատրելով բնագիտութեան, բնալուծութեան, բժշկութեան, գրականութեան և խաղաղութեան մեծ ահվիրաները, յաջողեցաւ անմահանալ։

Ամէն տարի այս չրջանին, երբ հինգ մեծ մրցանակները կը բաշխուին, իր չուէտացի բախտաւոր արուեստաւորի անունը ճակատագրականօրէն միացած կը թնծանի ճարտարարուեստի մր—միշտ չենք յիշեր թէ ուժանակը կը ծառայէ նաև բնութեան արգելքները ապատելու երեսն կուգայ երեւելի անձերու ընկերակցութեամբ և միայն բնալուծական երկիրներու մէջ յիշուելէ կը դադրի։

Կամկարանին կամքին համաձայն, իր ճարտարարուեստին պատուը պահի վայելէն աչխարհահռչակ և բարձր ուվեց նպատակի ծառայող անձեր, 32 տարուան ընթացքին, մրցանակներէն մէկը—խաղաղութեանը— չ՚ստացան։ Ըստ Նոպէլի, գիտական գործ մը միշտ օգտակար է մարդութեան, մինչ գրական երկ մը կրնայ իր գեղեցկութեամբ նայն իսկ, ստերին նպատակ մը չծառայել։ Հետեւաբար օրուընէ գրական մրցանակը ձգողափարապէս ուղղութեամբ գործող գրագէտի մը յատկացուի։

Իր թողած գումարը գրեթէ 32 միլիոն չուէտական քսւրոնի կը հասնի և ամէն տարի բաշխուած պարգեւներուն իւրաքանչիւրը 172 հազար քսւրոն է, ժօտ 50,000 Բրքական ոսկի։ Շնորհիւ կամկին հզաբարձութեան անչուշտ ժառանգարարութեանդրամագլուխը կ՚ամի տարուէ տարի։

Այս մեծ ճիւղ և խիտ չուէտական ազգութիւններ կուտայ չուէտական Նոպէլեան հաստատութեան անօրէն R. Moe, իր մէկ գիրքով։

Այս տարի, հարիւրամեակին առիթ, ուելի լայն արձագանգ կը գտնէ բարեբարին անունը։

21 Հոկ. 1833ին, Սթօքհոլմի մէջ ծնաւ ճարտարագէտ Էմանուէլ Նոպէլի երրորդ զաւակը Ալֆրէտ։ Նոյն տարին Էմանուէլ Նոպէլ—տարօրինակ խառնուրդ մը գիտունի և վճռատակնի—անձնկեցաւ և քիչ յետոյ բանէն ազատելու համար ապատանեցաւ Ֆինլանտա և ապա Փեթրսպուրկ։ Հոն նուիրաուելով զէնքերու չինութեան և առջին գործարանները հիմնելով. չնորհիւ իր հնարիչ ոգւոյն, չուտով հարստացաւ։ Ալֆրէտ, որուն մէջ նոր կարողութիւններ ուելի զարգացած էին, նուիրուեցաւ իր կարգին զէնքերու չինութեան և օրովհետև նոյն չրջանին զէնքերը անխիղճ ամէն ազգերու կը ծախուէին, ժառանգելով իր ծագումը, եղաւ միլիոգատէն։ Այս ալ միայն գործերու բերումով։ Միանգամայն գողափարապէտ մարդասէր և բանաստեղծ էր։ Գրեց նաև Շէյլիի «Ազատարար հրեշտակներէն ներչուչուած քերթուածները և ընէմէսիս անուն ողբերգութիւն մը։ Երիտասարդութեան ճամբորդեց Ամերիկա և Եւրոպա, մասնաւորապէս Ֆրանսա և Իտալիա։ Սահուն կը գրէր ու կը խօսէր վեց լեզու։

Իր անձնական հարստութիւնը սեղ ծեց կեդրոնացնելով իր գործնական տարրերայի անժխտելի յատկութիւնը։ Ները։ 1846ին Իտալիոյ ճարտարագէտ Սոպրէրոյի գտած ուժեղ պայթուցիկ նիւթէն, «նիդրոգլիչէրինա»յի (nitrogliécrina) վրայ, վերջինս քիչ գործածական հեղուկ մըն էր։ Նոպէլ յաջողեցաւ այդ հեղուկը հատատուն մարմինի մը ծեւել ատլ և տեղիել գործնական ուժանակ մը՝ տինամիթը։ Նոպէլի կեանքը կրնանք խտացնել չորք մը փարձերու, մեհենարաններու և ազէաներու մէջ։ Այս ազէաներէն մէկուն ընթացքին կրնծացաւ իր եղբայրը։ Տանամիթէն անցաւ գալիսթիտին և առջին անգամ մեհենարը ծախեց Իտալիոյ, 1887ին։ Հաստատարհային նոր ճարտարարուեստ մը կը ծնէր և մարդիկ որ Նոպէլի նման մէկ ալքով աչխատանոցին, միւսով գործերուն կը նայէին, միլիոններ գիզեցին։

Միանակ և միօրինակ կեանք մը տարեցաւ Ալֆրէտ Նոպէլ, միշտ խորասուզուած և նուիրուած իր հսկայակ աչխատութեան։ Քիչ բարեկամ ունեցաւ, խուսափեցաւ ամէնարուէ բնկերութենէն, սիրեց համայն մարդկութիւնը և իր գաղափարապատ ալատրակին գագաթէն գիտեց գալ։ Ժողովուրդներ գիրար բնալիկ բնելու ամենազօր միջոցները հայթայթելով, կարծեց թէ այս միջոցներուն չարունակական ճնուժով մարդիկ պիտի յաղթէին համամայնիլ վերջապէս. հաւատաց գիտութեան և բարիին յառաջդիմութեան։

* * *

Հաւատեր միաք, յոռետեր նկատողիր։ Եթէ իր մէկ գործնական յատկութիւնները նուազ զարգացած ըլլային առատ ատարիք թողած ըլլար իր վերաբերեալ երաչիներուն գուցէ պիտի ըլլար 1800ը երկրորդ կիսան գոյութիւն ունեցող այն չորք մը ականաւոր քարոզիչներէն մին օրինակ, Պառնուհի Ֆօն Սիթներ։ Ասոր-ը խաղաղասիրուհին ջնաց իր գոհին չհիլ, հսկայ հարստութեան աէր այդ տարօրինակ մարդը։ Ալֆրէտ Նոպէլ Բ՛ կ՚անարշ և Բ՛ կը կատկծէր ազնուականուհին, խելացի կին է քաղ գրագիտուհի, սիրեց բարերարին հզօրացող, որ չէր կրցած երջանկանալ իր հարստութեամբ, իր գիտունի համբաւով։ Նոպէլի լուսցոյն նկարը նոյնինքն Սիւթներն է որ մեզ կը ներկայացնէ գնարհով մը, բանաստեղծ մը, դառն և բարի մարդ մը, դժբախտ և ուրախ, ազնիւ ալացքներու և զուր կասկածներու աէր, սիրող մարդկային մտածութեան մեծ հորիզոնները և ատող տարնութիւնները մարդկային ախմարութեան, ամէն ինչ ըմբռնող և ոչինչ յուսացող։ 1800ի ճարտարարուեստի ոսկեվիրային մօրուասար դէմքին վրայ, խոր՝ աչքերուն մէջ կը տեսնուէր յուսմութեան հետ ընկճող քնաւորութիւնը մը։

Հոչակաւոր կտակը, որով Նոպէլ կ՚արդիչէր ամբողջ Եւրոպայի մէջ տարածուած իր ճարտարարուեստին տճումէն գոյացած գումարը նուիրել գործի մը, որ իր մահուընէն մէջ ուելի մարդասիրական է քան գիտական ու գրական, գրուած է Փարիզ, 1871ի սեպտեմբերին։ Այս թուականին ինք վաղուց ձգած էր Ֆրանսան, ուր տարիներ եղաւ յոռի ընդունելութեան, «պալիսթիա»ի մեծ նշանչորը Իտալիոյ և հետեւաբար երբեմ Չինակցութեան ծախած ըլլալուն համար։ Եւ երբ 1888ին իր Լուի եղբայրը վախճանեցաւ Ֆրանսական թերթերը իրեն հետ չփոթելով զայն, անհամայ դաժանականներ հիւսեցին մեռելին հասցէին, որ ընդհակառակը ողջ էր։ Նոպէլ 1891ին հարկադրուեցաւ հաստատուիլ Սան Ռէմօ (Իտալիա) և հոն վախճանեցաւ 10 դեկտեմբեր 1896ին։

Նոպէլ իր ազգականներուն յիշատակներ միայն թողուց, որոնք դատարան գիմեցին, բայց ապարդիւն։ Ընտանեկան պահանջներուն յաղթեց անգամ կատարողին միտքը, յանձնեց ստեղծել գաղափարական սերունդ մը մարդկութեան այն անհատներով, որ օգտակար են իրենց բարերար ազգանդամ։ Ներկայ դարուս առաջին տարիէն սկսեալ կը բռնկուի մարդկային մտածման զանազան ձևերը վարձատրող ամենէն հսկայ պարգեւը որ գոյութիւն ունի երկրիս վրայ, աչխարհ մը Ալֆրէտ Նոպէլի ճանչցաւ անկատար, բայց կարծեց և հաւատաց որ կատարելագործելի է։ Քանի որ այս հաւատքը կ՚իրականանայ 42 միլիոն քսւրոնի հայկակ դաւժարով մը, անիրաւ պիտի ըլլար մտածել թէ գործն հաւատք մը չէ ու թէ Ալֆրէտ Նոպէլի անունը, հնարիչ տարակուսանքներու, իրաւունք չունի երևալու ամէն տարի, խաղաղութեանց և պատերազմներու միջեւ ու նոր յոյսեր առթածողներու կողքին։

Բ.Տ.

ՏՈՄՍԵՐ

ՀԱՄԵՍՏ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Ամէն մարդ կը դժգոհի ան հասկան ազգնապէն։ Հոս՝ Սիւրիոյ և Լիբանանի մէջ, քիչ մը ուշ սկսաւ թէև ան, սակայն բազմատած ուրիչ երկիրներու հետ, ուելի սաստիկ է, այս երկրի ազգնապ, նկատի առնելով որ, առանց այս յուելեալ ազգնապին, արդէն ազգնապ ըսուած բան, միշտ և ամենանօրէն գոյութիւն ունի այս երկիրներուն մէջ։

Սիւրիան և Լիբանանը, իրենց արտադրութիւններով հարուստ չեն։ Ուելի ներածող են քան արտածող։ Անոնք՝ չեն նաև ճարտարարուեստական կեդրոններ, այդ պատճառաւ երկիրը արնահեղ տնտեսական ապատման կը դիմէ ուզած չուզած։

Մեր նիւթէն չչեղլու համար, թողունք այս մասը մեր անտեսագէտներուն։

Ներկայ ազգնապին հետ անքով, Սիւրիոյ և Լիբանանի հայութիւնը դժուարին օրեր կ՚ապրի։

Ժողովրդի այս կացութենէն, անչուշտ թէ պիտի առաջին նաև իր ազգային հաստատութիւնները։ Ինչպէս դպրոց, եկեղեցի, հիւանդանոց և զանազան միութիւններ։

Ցաւերնիք տնէ հաստատութիւն, որ նախանձելի վիճակ մը ունենայ այս օրերուս։

Կը խոստովանինք որ, դժուար է այս ժամերուն մեր կազմող անհատներու դերը ստանիլ այսպիսի օրերուն։

Անցեալ տարիներուն, գոնէ հանդէսներ և հաւաքոյթներ կազմակերպելու իրաւունք ունէին անոնք, որոնցմէ բանականաչափ հատոյթ կ՚ապահովուէր։ այս տարի այդ ալ չունին։

Վերջին միլոց մըն է որ կը գործածեն. հանգանակութիւն... Ինչ խօսք որ այս միլոցը այլևս հինցած ու ժանգոտած, և միևնոյն տանն զգուեցնող և ալ-հասութաբեր է։

Այս չէ իմ կարծիքով այն ճամբան, որ մեր հաստատութիւնները փրկութեան պիտի տանի։

Նոյն իսկ ես պիտի ըսեմ որ, այն հաստատութիւններն ու միութիւնները, որ այլևս միայն ու միայն անոր կ՚ապաւինին, անոնք արդէն անզգալաբար անձնասպանութեան կը դիմեն։ (Ուժարանին համար եղածը բաժանութիւն պէտք է համարել, քանի որ ուրիշ միջոց կը պակսի)։

Գաղութներու հայութիւնը, վերջին տասնամեակին ունեցաւ չորք մը օրեր։ Ինչպէս, Ոսկեդէն կանոնի օր, Մշակոյթի և գրքի օր, Մայրերու օր, և ես ինչ գիտեմ, դեռ օրեր ու օրե՞...։

Ասոնցմէ առաջինը, իր վախճանը գտաւ, տեղի տալով ուրիշներու։

Ֆրանսայի մէջ, Մշակոյթի և Գրքի օրերը միացեալ են, և ամէն տարի այս օրերուն մօտաւորապէս, կը կազմակերպեն հանդէսներ, և բրօթոքոլական մարմիններ, ուր, և որոնք մեր հին ու նոր գրականութեան և հետաքրքրութեան կողմէ աչխատանք տանիլ, գնելու մէկ մէկ բարերար անունց, հոս տեղւոյն վրայ։

Մեր այն հայրենակիցները որոնք փոքր ինչ կարողութիւն, կարծիք կրնան տարեկան 6—8—10 ինչ որ է օժիրականն յատկացնել որդնգրելով տան մը։

Ես իմ վրայ չափելով, ուելի պիտի զգուէի տարին մէկ երկու երեք անգամ մէյ մէկ սիւրիականով հանգանակութեան նպատակէն, որքան տան մը արդեգրելով անոր ծախսը հոգալէն։

Առաջինին մէջ տարկայական ոչինչ կայ, իսկ երկրորդը հոգեկան մեծ բաւարարութիւն կուտայ մարդուս երբ ան կը տեսնէ մանուկը իր տանին օրէ օր յառաջդիմելը, եւ այս մէկ տարուան ձանձրոյթը չէ որ պիտի փարատէ, այլ չորս հինգ տարուանը մէկէն։

Ուրիմն ոչ թէ հանգանակութեան, այլ որդեգրութեան պէտք է այժ տալ։

Թ. Սեհեան

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

— Իտալացին կը գանէ, Անգլիացին կը գործադրէ, Ամերիկացին ծախու կ՚ատնէ, Սպանիացին կը դիտէ Ֆրանսացին խնդիրը սկզբնական քննութեան կեն թարկէ, մինչ Գերմանացին քննագատական կը գրէ։

— Պայքար լիեր Ասիոյ ամենախոր լիճն է, երկու հազար մեթրի հասնելով։

— Երկրագունդի ճչգրիտ չրջանաւորութիւնը, 23 ժամ, 56 վայրկեանի եւ 4 երկվայրկեանի հաւասար է։

— Մադագասկան Ովկիանոսը երկրագունդի ընդհանուր տարածութեան 34,2 ժասը կը բռնէ։

— Մարդու մարմնի ամենանուրբ մասը աչքն է, որ ենթակայ է 38 յիւանդ հիւանդութիւններու։

— 1812 թուին, Անգլօ—Ամերիկեան պատերազմին, Անգլիացիները կայրեն Ուաչինկթըն քաղաքը, արժէ կազատուի միայն նախագահական չէնքը։ Բայց, աստիկ հրդեհէն ամրողջ հիմնարկութիւնը փոխած կըլլայ իր ամերական գոյն, ինչ որ անկարելի կ՚ըլլայ մտքերնիս։ Ուստի յաղթական ժաքսնի հրամանով ճերմակ գոյնով կը ներկուի, մինչ չեւ այսօր ալ յաճախ բուն նախագահականն պատատի փոխարէն, յիչեցնելով որպէս ճերմակ Տուն։

— Բնականն նորածիներ, լոյս աչխարհ եկած պահուն 8,500 կրամ պէտք է որ կչռէ։

— 1800 թուին Միացեալ Նահանգներու ազգաբնակչութիւնը 5 միլիոն երեք հարիւր հազար հոգի էր։

— 50 տարեկան մարդու բնականոն քունի ժամանակացրջանը վեց ժամ է։

— Արժանիքին տարածութեան հարիւրին 25ը բնական անտառներ են։

— Լոյսը մէկ երկվայրկեանի մէջ 186 000 մղոն կը ճամբորդէ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

Գրած էինք թէ Սեւանի ափին պիտի հաստատուի 500 մահճակալով հանգստեան տուն մը։ Խորհրդային քարերար այս մասին հետեւեալ լրացուցիչ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն.

Տունը պիտի հաստատուի Կիւեհի մէջ։ (Կիւեհ,— կիւղ՞ արդեօ,— կը ճանճակ արեւոց)։ Այս բնտրութիւնը պատահական չէ, այլ արդիւնք բազմաթիւ գիտական ուսումնասիրութիւններու։

Սեւանի կիներ ամառը ուելի տաքութիւն ունի, քան գուցիցերիական օտա մը լիներ։ Ասոր պատճառ՝ այն է որ օդը զարմանալիօրէն մաքուր է, եւ արեւոտ ժամերը բազմաթիւ են (2700—2800 ժամ տարին)։

Գիտական ակադեմիայի հարաւային խումբին եզրակացութեան համաձայն Կիւեհի ափը, հակառակ իր բարձրութեան, ձմեռը Հայաստանի ամենատաք տեղերէն է։ Տարեկան չերմութեան միջին աստիճանը՝ գերոյեն վեր 6—4 է։

Կիւեհի օդային հաստատները կան 10 տեսակ ծառեր։ Միւս կողմէ, Հայաստանի կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է, կիւեհի ծովափը փոտտերեւ ծառերով պատելու, եւ պուրակներ ու պարտէզներ օթելու համար։

Կիւեհի մէջ կան բազմաթիւ սառնչելի փլաժներ, լողալու համար։

Ռուսիոյ ամենամեծ կլիմայագէտ փրոֆ. Կոռօպիլիով, խօսելով Սեւանի մասին ըսած է.

— Մասնաւոր ուշադրութիւն կը գրաւէ Կիւեհի ծովափը իր առանձնապատուկ ուժգին արեւոտութեամբ, որ կը մօտենայ միջին Ասիոյ եւ Եգիպտոսի արեւոտութեան, եւ իր բարձր յարուածութեամբ կը գերազանցէ այդ երկիրները։ Շնորհիւ ջրային մեծ տարածութեան, մեծ ուժգին ջիջ, փոտեզուկ օդ, եւ չերմութեան ու խոնաւութեան օրական նուազ տատանումներ։ Կլիմայական պայմաններով չափազանց նպաստաւոր է Արդանիճի օրցոր եւ մանաւանդ Գնգազոյ ծովախորը, ուր օնորհիւ ֆամիճներեն պաշտպանուած քլայլուն եւ ջուրի բարձր տաքութեանց, կարելի է հիանալի կերպով օգտագործել Ֆիզիկական բուժման բոլոր միջոցները։

Կառուցուող Սեւանա—Ազատամ երկաթուղին, որ պիտի անցնի Սեւանի ափեն, Ինիջանեն ճչտզաւորութեամբ դէպի Ղարաբիլիսա եւ Ազատամ, վրատաճեն, Աթաքենեն եւ այլ հանրապետութիւններ ուղեւորութիւնը պիտի դիւրացնէ դէպի Սեւան։

Հանգստեան տունը կը պատկանի ամբողջ Անդրկովկասին։

ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

Մոսկուայի ծանր արդիւնաբերութեան Հայաստանի ինազօրը պատրաստած է բոլոր ճեռնարկներու 1934ի ծրագիրը։ Այս նպատակին յատկացուած է 244 500 ռուբլի։

Թեթեւ արդիւնաբերութեան գիծով, երկրորդ ճիգամեակի առաջին տարին, օթնուած են հետեւեալ գործարաններ։

Երեւանի կարի գործարանը օթնուած է 1933ին, մօտ չորս միլիոն ռուբլի ծախքով։ Ներկայիս հոն կ՚աչխատին 1176 բանուորներ։ Տարեկան արտադրութիւնն է 2763 ռուբլի։

Լէնինականի հիւսուածեղէնի գործարանը ճերկայիս բացառապէս գուլպայ կը պատրաստէ։ Շնորհիւ նոր սարքաւորման, տարեկան պէտք է արտադրէ 6 միլիոն 403 հազար զոյգ գուլպայ, ճախորդ տարուան 4 հազար 784 հազարի փոխարէն։ Միեչեւ տարեգլուխ կ՚ապատէ երեւանի ծխախոտի գործարանը որ 1934ին պիտի արտադրէ 860 միլիոն գլանակ։ Գործարանին վրայ ծախսուած է մէկ միլիոն 616 000 ռուբլի։

1934ին Ազբարայի մէջ պիտի օթնուի իւղապաճարի գործարան մը, 700 հազար ռուբլի ծախքով։ Տրեւանի փայտամշակման գործարանին վրայ երեք միլիոն ռուբլի ծախսուած է, եւ դեռ մէկ միլիոն երեք հարիւր հազար ալ պիտի ծախսուի։ գործարանը պատրաստ պիտի ըլլայ 1934ի կէսին։ 1934ին Տրեւանի մէջ սկսած է օթնուիլ սնուցիդի հսկայ հատատութիւն մը որ պիտի ունենայ մանուածքի հրուսակի (տեխվա), գարեջուրի եւ այլ գործարաններ։ Պիտի արտադրուի տարեկան երկու հազար բօճ մսաքորճ, ծոյնչափ հրուսակ եւ 50 հազար լիտր գարեջուր։

ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ ՔԱՐԵՐ

Պիտգա պէտոճէ օթնուած ամանէզ քարերը, օնորհիւ իրենց բարձր որակին, մեծ յաջողութեամբ կը գործածուին Տրեւանի օթնարարութեան եւ մանաւանդ հաուչուի գործարանին կառուցման մէջ։

Տրեւանի մէջ ատոր համար կայ փոքր գործարան մը որ տարեկան 307 հազար քար կը պատրաստէ։ Մոսկուայի ծանր արդիւնաբերութեան Հայաստանի ճեռնարկութեան ծրագրած է ընդարձակել գործարանին արտադրութիւնը, երկու միլիոնի հասցնելով զայն։ Ատոր համար 664 հազար ռուբլի յատկացուած է։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՆՈՐ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայ եւ Ռուս գաղթականներուն համար

Բարեգործականի Դեկ. 7 թուակիր զեկոյցէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Միութեանս Ժրճեւի պատուիրակ Գ. Լ. Բաբալեանի վերջնագոյն տեղեկագրին համաձայն, Միջազգային Խաչիճ մը պատրաստուած է Ռուս, Հայ եւ ուրիշ գաղթականներու օրինական կացութեան մասին եւ ստորագրուած է Ժրանսայի, Գիճիքայի, Ռումանիոյ եւ Եգիպտոսի կառավարութեանց լիազօրուած պատուիրակներուն կողմէ, ապատսելով որ ուրեք կառավարութիւններ եւս ստորագրեն այդ Դաճիքը։

Այդ համաձայնագրին օնորհիւ, երբ որ վաւերացուի, գաղթականներու ճերկայ տարամ վիճակը զգալապէս պիտի բարւոքի։

Ամէն գաղթականի պիտի յանձնուի Նանսենեան քճճութեան քուլր մը, առնուազն մէկ տարուան համար, որ իրաւունք պիտի տայ բնակութեան, երկրին մէկնելու եւ վերադառնալու առանց նոր արտօնութեան։ Երկրէն կրնան վտարուիլ միայն այն գաղթականները որ ազգային ապատովութեան կամ քնդհանուր կարգապատութեան դէմ կը ծարժին։

Ապատեալու իրաւունք պիտի վայելեն միայն այն գաղթականները որ առնուազն երեք տարի կր բնակին երկրին մէջ, տեղական պատասխ կնոջ մը ճետ ամուսնացած, երկրին պատասխանատուութիւնը ունեցող զաւկի տէր են եւ կամ մեծ պատերազմին մասնակցած են։

Մի՛ ՔԱՋԱԼԵՐԷՔ ՁՐԻ ԹԵՐԹ ԿԱՐԴԱՑՈՂՆԵՐԸ

ՀԱՑ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ընտանեկան պարահանդէս Կաղանդի առթիւ

Տեղի կ՚ունենայ Դեկտեմբեր 30, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9-ին, Հայ Դեղ. Միութեան սրահներուն մէջ։

Ամբողջական նազ-պաճե, նոր պիւճէ, ֆօքիյեօն եւ անակնկալներ։

ՔԱՂԱՔԱՑԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԳԱՐԱՄԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՒՈՐ ՏՈՍՔՈՒԻԷՎՍԿԻ

Գ. ՄԱՍ

Զ. ԳԻՐՔ

ԱԼԻՈՇԱ

— Ա՛հ, լի՛րբ, այդ պարզ յայտարարութիւն մըն է ասիկա։

— Լաւ։ Այս այսպէս է ուրեմն։

— Իսկ ապա՞ն։ Հապա Մաքրոյէն գալիք բարի լո՛րը։

— Այդ ալ ուրիշ գործ մըն է։

— Հաւատա՛ կնոջ տրամաբանութիւն։

— Մի՛ բարկացներ զիս։ Ռաքիքա՛։ Ըսի թէ ուրիշ գործ մըն է այդ։ Իրաւ է որ, Ալիոշա, քանի մարդիկ դէշ դատաստաններ ունեցած էին, ըստ ու եասնդուած մէկն եմ ես, Սակայն, Ալիոշա, երբեմն դիտած եմ քեզ իբրեւ կենդանի խղճմտանք և ըսած եմ ինքնիրենս. «Այդ տեսակ մարդ մը արքա՞ն պէտք է արհամարէ զիս։ Ճիշդ այս էր մտածումս երբ խոյս կուտայի այդ տիկնոջ ատենէն։ Միթէ դիտէր ասիկա, իրեն ըսած եմ ու ան կը հաստատ զիս։

Ֆէնիա ներս մտաւ, տփսէի մը մէջ դրուած չիլ մը եւ երեք լեցուն գաւաթներ դրաւ տեղւոյն վրայ։

— Ահա՛ չամբանիան բացագանչեց Ռաքիքին։

Սեղանին մօտեցաւ, գաւաթ մը առաւ, պարպեց, ու դարձեալ լեցուց։

— Այս տարիքները չատ հազուագիւտ են։ Ալիոշա, ա՛ռ գաւաթդ ու խմէ՛։ Բայց որո՛ւ կենացը պիտի չխմենք։ Դըրախտի դռներո՛ւն։ Դուն ալ առ գաւաթդ, կրուչէնքա, եւ խմենք դրախտի դռներուն կենացը։

— Ի՞նչ կը նշանակէ «դրախտի դուռը»։

Առաւ գաւաթը, Ալիոշա անոր հետեւեցաւ, գինիին մէկ քերչեց չրթունքները ու վար դրաւ զայն։

— Ոչ, աւելի կը նախընտրեմ չխմել, բաւ անուշ ժրպիտով մը։

— Ա՛հ, ա՛հ, հապա ինքզինքդ կը գովէիր, բացագանչեց Ռաքիքին։

— Ես ալ չեմ խմեր ուրեմն, բաւ կրուչէնքա։ Մինակդ խմէ՛, Ռաքիքա, եթէ Ալիոշա չխմէ, ես ալ չեմ խմեր։

— Ա՛հ, տէհ՛ զգայնականութիւնները կը սկսին, եւ սակայն նոաճ է անոր ծնունդէրուն վրայ...։ Ընդունինք որ ան ցաւ մը ունի, իսկ դո՞ւն, դուն ի՞նչ ունիս, ան Աստուծոյ դէմ ընդվզած է, պատիւս վկայ, որ երբիկ ատելու պիտի երթար։

— Ինչո՞ւ ասկէն։

— Իր Սթարէցը մեռաւ այսօր, Սթարէց Զոսիման ասւրբ մարդը...։

— Սթարէց Զոսիման մեռա՞ւ, բացագանչեց կրուչէնքա։ Ինչո՞ւ լուր չտուիր ինձի։

Ու խռկնկեցաւ։

— Աստա՛ծ իմ, ես ալ իր ծունկերուն վրայ կը նըստի՛մ ասկէ ետքը, պոռաց յանկարծական սարսափ մը ազդեցութեան տակ։

Արագօրէն ելաւ ու նստաւ բազմոցին վրայ։

Ալիոշա զարմանքով դիտեց զայն ու վերստացաւ իր հանդարտ երեւոյթը։

— Ռաքիքի՛ն, բաւ յանկարծ հաստատ չեչտով մը, մի՛ զայրացներ զիս ըսելով որ Աստուծոյ դէմ ընդվզած եմ։ Ձեմ ուզեր քեզ նկատմամբ դէշ զգացումներու մղուիլ, ջանա՛ ուելի լաւ ընթացք մը ունենալ։ Այսօր կերսնցուցի ինչ որ տիրած էի մինչեւ հիմա, դուն չէիր դիտեր ասիկա, ու չես ալ կրնար հասկնալ, դիտէ զինքդ, և տես Թէ որքան քաղցր է հնազանդութիւնը։ Հոս եկած ատենս, կը վախնայի չոր հոգիի մէր մէկուն դէմ ելլելէ, ու յանկարծական հո՛վ մը միայն հասնեցաւ զիս, որովհետև ես ալ լաւ արամագրութեան մէջ չէի։ Բայց գոյ իսկական քայր մը, համակրելի հոգի մը, գանձ մը...։

Ալիոշայի չրթունքները կը դողային, ճնշուած էր։ Լռեց։

— Ա՛հ, իրա՛ւ, բացագանչեց Ռաքիքին հեգնանգով, իրա՛ւ ազատեց քեզ։ Բայց ան քեզ ուռել կ՚ուզէր, չէի գիտեր։

— Կը բուէ՛, Ռաքիքա՛, բացագանչեց կրուչէնքա, լռեցէ՛ք երկուքդ ալ։ Աւիոշա, քանի խօսքերդ կ՚ամչցնեն զիս, կը սխալիս իմ մասիս սրտաչոյնած խօսքերուդ մէջ։ Ես չոր սրտած մըն եմ, բայց դո՛ւն ալ լռէ՛, Ռաքիքա, ան՛ւս խօսեցար քիչ առաջ... Արդարեւ, կը մտածէի ուռել զինքը, բայց չո՛ւ ատ էր այդ։ Ալ այս խօսքը չէլուռեմ բերնէդ, Ռաքիքա՛, բաւ կրուչէնքա խորունկ յուզմամբ մը։

— Ծիւարնե՛ր չընչեց Ռաքիքին երկուքը դիտելով։ Առողջապահական ատեն մը մէջ ենք կարծես։ Շատ վատ եմ որ հիմա լալու պիտի սկսին։

— Այո՛, պիտի լա՛մ, այո՛, պիտի լա՛մ, բաւ կրուչէնքա, զիս իր քայրը կոչեց, երբե՛ք չպիտի մոռնամ։ Մանկ ըրէ՛, Ալիոշա, քեզի խոստովանիլ կ՚ուզեմ։ Այնքան կը փափաքէի քեզ որ քառնըհինգ բուբլի խոստացայ Ռաքիքային եթէ յաջողէր ինծի բերել քեզ...։

Պզտիկ դարակ մը վազեց, քառնըհինգ բուբլի առաւ։

— Ա՛ռ, Ռաքիքա, իմ պարտքս էր այս։ Զպիտի մերժես զայն, քանի որ դուն ուզեցիր։

Ու անոր նետեց թուղթը։

— Անչուշտ, չէ, չպիտի մերժեմ, բաւ Ռաքիքին խըռպոտ ձայնով մը։

(105) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պ. Սրբ Ձօն Սիմօնի ճամբորդութիւնը

ԼՈՆԴՈՆ.— Սրբ Ձոն Սիմոն 2 45ին մեկնեցաւ Փարիզ՝ Մեկնելէ առաջ մի-ջազգային կացութեան մասին ճառ մը խօսեցաւ խորհրդարանին մէջ։ Յայտարա-րեց, որ Անգլիա պիտի չարունակէ բանակցութիւնները մեծ պետութեանց հետ։ Ցոյս յայտնեց, որ այդ բանակցութիւնները յաջող ելքի մը պիտի հասնին եւ Ֆրանսական ու անգլիական տեսակէտները շատ կը մօտենան իրար։

Խօսեցաւ նաեւ գերմանօ—Ֆրանսական բանակցութեանց ու Գերմանիոյ զինուելու պահանջներուն մասին։ Յայտարարեց որ Անգլիա միշտ հաւատարիմ է Ազգերու Դաշնակցութեան։

ՓԱՐԻԶ.— Սրբ Ձօն Սիմոն, երէկ իրիկուն Փարիզ հասաւ եւ տեսակցե-ցաւ պ. Բոլ Պոնքուրի հետ։ Այս վերջինը յետոյ ի պատիւ Սրբ Ձօն Սիմօնի ճաշկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ էին Փարիզի անգլիական դեսպան Լորտ Թիրէլ, պ. պ. Ճօթան, Ավընօլ, Շաբաթ օր անգլ. դեսպանատան մէջ Ֆրանսա-ցի նախարարներու ի պատիւ ճաշկերոյթ մը պիտի տրուի։

Թուրք-պարսկական սահմանագլուխի վրայ

ԷՆԿԻՐԻ.— Թուրք—պարսկական սահմանագլուխներու յանձնախումբը. միաձայնութեամբ տուաւ իր կարգ մը որոշումները որոնցմով, ալ ասկէ յետոյ, կարելի պիտի ըլլայ առաջքը առնել այն ցաւալի միջադէպերուն, որոնք պատա-հեցան ասկէ առաջ։

Փոքորիկ Պոլսոյ մէջ

ՊՈԼԻՍ.— Եիստ սաստիկ եւ աւերիչ փոթորիկ մը կը տիրէ 5 օրէ ի վեր։ Ծովային հաղորդակցութիւնները կանգ են առած։ Տուն մը փլաւ։ 12 հոգի մեռան։ Կան ծանր վնասներ։

Պ. Բոլ Պոնքուրի տեսակցութիւնները

ՓԱՐԻԶ.— Գնեւիքայի Արտաքին գործերու նախարարը 27 դեկտեմբերին Փարիզ պիտի գայ եւ պիտի տեսակցի պ. Բոլ—պոնքուրի ու բազմաթիւ քա-ղաքական դէմքերու հետ։

Պ. Բոլ Պոնքուր, ժամը 6 ու կէսին տեսակցեցաւ Փարիզի ճարտոնական նոր դեսպան՝ պ. Սաթօին հետ։ Պ.Պ.դեսպանն ու Արտաքին Գործերու Նա-խարարը ուրախութիւն յայտնեցին, որ Ճ.-փոլի եւ Ֆրանսայի միջեւ երկար տարիներ կը տիրէ խաղաղութեան, համերաշխութեան եւ բարեկամու-թեան ջերմ զգացումներ։

Միացեալ-Նահանգները Հռոպայի գործերուն

պիտի միջամտեն

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ.— Պետական քարտուղար պ. Ֆիլիպս, մերժեց յայտարա-րութիւններ ընել այն լուրին առթիւ որով, իբր Թէ, սպանիական կառավա-րութիւնը մտադրութիւն ունի դիմել Միացեալ Նահանգներու, խնդրելով անկէ, որ միջամտէ Հռոպայի գործերուն, վերջի յեղափոխութենէ առթիւ։ Ցայտնի է, որ Միացեալ Նահանգները դէմ են խառնուելու Հռոպայի ներքին գործե-րուն։

Ուաշինկթընի մէջ կը նկատեն շատեր որ Հռոպայի դէպքերը, շփոթեցնող կացութեան մը մէջ դրած են ամերիկ. կառավարութիւնը։

Անձրեւը Իտալիոյ մէջ

ՀՌՈՄ.— Անդադար տեւող անձրեւները՝ բազմաթիւ վնասներու պատճառ եղան։ Տուներ փլան։ Մարդեր սպաննուեցան։

Իտալիա եւ Ծայր. Արեւելք

ՀՌՈՄ.— Ատենէ մը ի վեր, իտալ. մամուլը մեծ ուշադրութեամբ կը հե-տեւի Ծայր. Արեւելքի խնդիրներով։ Վաղը պիտի Դուսմարդի Հռոմի մէջ, ու սանդողական մեծ ժողով մը։ Այդ ժողովը, տեղի պիտի ունենայ, Ծայրագոյն եւ Միջին Արեւելքներու յատուկ կաճառի մը բացման առթիւ։ Այդ կաճ-ուը առաջ-նակարգ կարեւորութիւն ունի Իտալիոյ համար։ Իտալական Թերթերը, այդ առթիւ, վեր կ'առնեն նոր հռոմէականի, իտալական եւ լատինական վերածը-նունդը Տիբերի ափերէն մինչեւ հեռաւոր Արեւելք։

Ողիմպիական խաղերը Գերմանիոյ մէջ

ԳԵՐԼԻՆ.— Կառավարութիւնը որոշեց, որպէսզի Գերլինի մօտակայ Կրուն վօլտի մարզարանը ընդարձակուի։ Այդ մարզավայրին մէջ է, որ տեղի պիտի ու-նենան 1936ին, Գերմանիոյ ողիմպիական խաղերը։ Բուն մարզարանը կրնայ 10 հազար հոգի առնել, Երբ անիկա ընդարձակուի,պիտի տեղ տայ 250 000 հոգիի։ Այդ մարզարանին քովը պիտի բարձրանայ բաց օդեայ Թատրոն մը՝ որ իր մէջ պիտի առնէ 35,000 հոգի։

Թղթադրամները պիտի վերնա՞ն

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ.— Գ. Լուզվելթ արձակեց, որպէսզի արծաթէ և ոսկիէ դր-ամ կոխուի։

Այս լուրը կարգ մը պետական մարդոց կողմէ ընդունուեցաւ մեծ խանդա-վառութեամբ։ Մերկաւտական պ. Բիլման, կը կարծէ որ արծաթէ դրամ երբ կոխուի, չատ մը մեծ արտադրող երկիրներ Միացեալ Նահանգներու պիտի հետաքր-քրնի։ Այս արշաւը նաեւ պատճառ պիտի ըլլայ որ դրամին գինը վերջնականա-պէս կայունացուի։ Ցետոյ չատ մը երկիրներ, Միացեալ Նահանգներէն աւելի ապրանք պիտի գնեն։

Ֆրանգօ-գերման առեւտր. բանակցութիւնները

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանգօ—գերման առեւտր. բանակցութիւնները որոնք կը չա-րունակուէին վեց չաբաթէ ի վեր, խզուեցան, Գերմանիոյ պատուիրակները չըն-դունելով ֆրանսական առաջարկները, մեկնեցան դէպի Պերլին։

Զուիցերիական սահմանները եւ ազգային

պաշտպանութեան գործը

ԺԸՆԵՒ.— Զուիցերիոյ Ազգային խորհուրդը քուէարկեց 410 միլիոն ֆր-անքի վարկ մը։ Այդ դրամով Զուիցերիա պիտի զինէ լաւ մը իր բանակը և պահի ամրոցացնէ իր սահմանները։

Ռումանական ընտրութիւնները

ԼՈՆԴՈՆ.— Ռումանական վերջի ընտրութիւնները ապարեցան։ Այդ ըն-տրութիւններուն մէջ յաղթանակողը եղաւ Ազգայական կուսակցութիւնը։ Կառավարական կուսակցութիւնը հարիւրին 75 տեղ չհասցուց։

ՄՈՒՇՏԱԿ, ՄՈՒՇՏԱԿ

Եւրոպայէն առացած ենք մեծաքանակ և ամէն տեսակի թարմ Մուշտակներ, որոնք կրնան գոհացում տալ ամէնանորը և ոլորիկան ճաշակներու։

Կը ծախենք մեծաքանակ ու փոքրաքանակ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Պատրաստել կուտանք ՕԶԻՐ, ԺԱՔԷԹ, ՎԵՐԱՐԿՈՒ եւայլն ամէն տեսակ մուշտակներով և ամենէն աժան գիներով։

ՍՔՕՐ ՍՔՕՐ

Կը ծախենք նաեւ Ֆութպոլի, Թենիսի, Ֆօքսի, Պոյսքաութիւմի, Աթլէ-թիզմի, Սրամարութեան և ամէն տեսակի դպրոցական մարմնամարզի և սքօրի վերաբերեալ առարկաներ պատրաստ և ապսպրանքի վրայ, ամենաժան գիներով։

Վաճառատուն Ց. ԹՕՓՃԵԱՆ

Ֆոչթաղց, Մէտժըրի Մարիթիմին դիմացը, երկրորդ յարկ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՑՈՒՐՏ ԶՄԵՌ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

Մ Է Ջ

ՓՈՔՈՐԻԿ ԵՒ ՁԻՒՆ ԲՈԼՈՐ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԻՆՉՈՒ ՉԵԿԱ՞Ի ՓՐԱՆՍ. ՕԴԱՆԱԻԻ ԹՂԹԱՏԱՐԸ ԿՈՒՇԱՆԱՁ

Շաբաթ մը ի վեր Լիբանանի՝ բոլոր մասերուն մէջ կը տիրէ սաստիկ ցուրտ եւ կաճձարեւէ տարուընայ։ Ցաւր էլ Գիշատիչ անցքը ծածկուած է ձիւնի բաճձր սաւան-ով եւ արգիլած երթեւեկը։ Լիբանանի հեռուները արդէն հագած են իրենց ճեր-մակ տարազը։ Երկու օրէ ի վեր Գիշերուան մէջ եւս օդերը յանկարծակի փոփոխու-թեան ենթարկուեցան, եւ ձնձարեւին յա-ջորդեց սաստիկ ցուրտը։

Ուրբաթ օրէն սկսեալ ձնձարեւին ու ցուրտին կրճկերացար ճաւէ փոթորիկ մը։ Ծովը ալեկոծ էր։ Շոգենաւերէն առնուած լուրերու համաձայն փոթորիկը կարեւոր աւերներ պատճառած է։ Թրիբոլիի ճամ-բուն վրայ Մուսկիելիա լեռներէն խոտոր բերը գլորուած եւ գոցած են ճամբան, սակայն կարիլի եղած օուտով մարդիկ Գէհամի մէջ կամուրջ մը բաղդուած է եւ երթեւեկը, արգիլուած Ձաճկի մէջ ին-դեղերը վնասներ պատճառած են։ Բոլ-որ լեռան մէկ մասին մէջ փլուզումներ տեղի ունեցած են եւ ճամբաներ գո-ցուած։ Քհուրուանի ճամբաներ աւերուած են։

Ինչպէս գրած էինք Ֆրանսական հրա-կայ օդանաւ մը՝ Էմիրօս պիտի գար հո-վանաւորեալ երկիրներ։ Սակայն մեր բա-զած տեղեկութեանց համաձայն, Հռովմի եւ Մարիսեաւի միջեւ ան փոթորիկի բռ-նուած է եւ դժուարաւ Հռովմ հասած։ Անկէ մեկնած է դէպի Աթէնք, սակայն սաստիկ փոթորիկին պատճառով չէ կրցած շարունակել իր ճամբան եւ վերադար-ձած Հռովմ։

Շաբաթ առաւօտ, թղթատար օդանաւ-ը չի կրցաւ մեկնիլ Գիշերւընէն, որովհե-ետեւ օդի հոսանքը օտա անցպատս էր։

Իրագեան թղթատարը, Էլ Բրմէսի կո-չուած օրջանին մէջ կանգ առած է եւ չէ կրցած շարունակել ճամբան, հեզել-ներու պատճառած աւերին հետեւանքով։

ՅՈՒՍԱՀԱՏ ՍԻՐՈՒՀԻՆ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՓՈՐՁԷ

Սաաեէեցին Բէվհէպ անուն մարդ մը, ամուսնացած էր թեպէ եւ կին ու զա-ւակներ ունէր, սակայն կը սիրէր Վէսիլէ անուն հասարակաց աղջիկ մը։

Առջի իրիկուն, Սաաեէեցին, քսան իր սովորութեան այցելեց Վէսիլէին եւ յայ-տնեց անոր որ պիտի ձգէ զինք եւ պիտի վերադառնայ իր կնոջ քով։ Վէսիլէն, որ չափազանց շատ կը սիրէր Սաա-եէեցին, զգացուեցաւ եւ սկսաւ ա-ղաչել ու պաղատիլ։ Սակայն իզուր, Սա-աեէեցին անդարձ մնաց իր որոշման վր-րայ։

Ցուսահատ Վէսիլէն խարիւղով օծեց մարմինը եւ կրակ մը տուաւ։ Սաաեէեցին որ դեռ մեկնած չէր, դժուարաւ կը յա-ջողի մարել կրակը եւ Վէսիլէն ազատել իրական մահէ մը։

ՁԱՀԼԷՑԻՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՔԸ ՕՂԻՒ ՏՈՒՐՔԻՆ ԴԷՄ

Գրած էինք որ Լիբանանի Ցօրհնեցեր-ու նորհուրդը կարգ մը նոր տուրէր որոշած էր, որոնց կարգին նաեւ օդի տուրքը։ Ձահլեցիները, սակայն, այս վերջին տուր-քին դէմ բուռն բողոք բարձրացուցած են։

ԾԱՂԿԱԽՏԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

Մ Է Ջ

ՁՊԱՏՈՒԱՍՏՈՒՈՂՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺՈՒԻՆ

Ծագկախտի նոր դէպեր պատահած են Գիյուրքի մէջ։ Մուսէքբպէ բաղին մէջ ա-ցած օարբուան ընթացքին պատահած են 5 դէպեր, իսկ Բաս Գիյուրքի մէջ երկու դէպեր։

Բաղամապետութիւնը յուր առնելուն պէս զրկած է մասնաւոր բժիշկներ եւ վարակուողներ փոխադրած հիւանդա-նոց։ Բաղամապետը օարբ օր հրատա-րակութեան տալու պատասխանական յայտ-արարութիւն մը, որուն մէջ կ'ըսէ.—

«Գիյուրքի մէջ ծագկախտի դէպերուն յանախակի կրկնումին պատճառաւ ժողովուրդը կը հրաւիրուի անյապաղ պատուաստուելու։ Անոնք որ պատուաստ վաւերաթուղթեր չունենան, ծանրօրէն պիտի պատժուին։ Առողջապահական բա-պատարկութիւնը պատրաստ է ձրիօրէն պատուաստելու ժողովուրդը։ Բաղամի ոստիկանական պահակատուներու մէջ բաղամապետական բժիշկներ գանգատ օրեր պատուաստի պիտի յատկացնեն իրենց ժամանակներ»։

Կը կարծուի որ Հիւսիսային Սիւրիա յէն փոխանցուած են այս հիւանդու-թեան միկրոպներ։

ԿԻՆ ՄԸ ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԻԹԵԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

1930ին, Մուհամէտ Հիմաճի անուն գիւղացի մը, Քարգուն գիւղին մէջ կը ցանէր արտ մը։ Սակայն իր դրացիներէն Քասըմ Ցիպ եւ անոր եղբայրները կու-գային մէկ մասն ալ իրենց ցանել, որով-հետեւ այդ արտը չունէր։ Կռիւ մը կ'սկսի անոնց միջեւ եւ Մուհամէտ իր գանակը մերկացնելով կը յարձակի Քա-սըմի վրայ եւ զայն կ'սպաննէ։ Երբ Մուհամէտ գիւղ կը վերադառնայ, զոհին մայրը եւ հօրեղբայրը կը յարձակին անոր տան վրայ եւ կը կրակեն բնակարանը։ Մուհամէտ սպրդուելով փախչի, սակայն յարձակողները բարեւով ու փայ-տերով սպանեցին զայն։ Նոյն իսկ Քա-սըմի մայրը սկսաւ Մուհամէտի դիակին վրայ բարեր տեղացնել։

Ցորս կիներ եւ հինգ այր մարդ ձեր բակալուած եւ յանձնուած էին դատա-րան։

Անցած ուրբաթ եւ օարբաթ օրեր տեղի ունեցան անոնց դատավարութիւնները։ Երեք կիներ ազատ արձակուեցան, իսկ առաջին զոհի՝ Քասըմի մայրը Ցարմա եւ տղան Մուհամէտ դատապարտուեցան հինգ տարի բանտարկութեան։ Մնացած-ները Ցակաս տարի բանտարկութեան եւ 1500ական ոսկի հատուցման, ի նպաստ առաջին զոհի պարագաներուն։

Ցարմա վճիռը լսելուն պէս սկսաւ վայրկեան բարձրացնել եւ պոռալ։

ՁԱՄԲՈՒՌ ԱՐԿԱԾՆԵՐ

Նեհեր էլ Քէպի ժօտերը երկու իճճա-ւարժներ իրար բախեցան։ Վարիչներէն մէկը՝ Թրիբոլիցի Սաաե Զրդէյ մեռաւ, իսկ միւս վարիչը՝ Նէպին ծանրօրէն վի-րաւորուեցաւ։

— Սուր Սալեա ճամբուն վրայ, Ապ-պաս Քասապի իճճաւարժի վարիչը կոխ-կռտեց Ալի Սէիմ անուն ճամբորդ մը, որ ծանր վէրէր սեացաւ։ Վարիչը ձերբա-կալուեցաւ։

ԴԱՏ ՄԸ ՈՐ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՑ

ՀԱՇՏՈՒԻՔԵԱՄԲ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՊԱՏՈՒԷՐԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

Անցածներէ գրած էինք որ, «Իբբի հաս Լիբանանցի բերթին Յնօրհն Հայր Անթուն Ալի դաս բացած է Լիբանանի յայնկի գրողներէն Քհրէմ Միւրհմ Քհ-րէմի դէմ։

Անցած օարբաթ օր տեղի ունեցաւ դա-տավարութիւնը սոյն դատին, պատժական ճախադաս ատեանին առջեւ։ Դատարանի ճախագահը հարցուց հայր Անթուն Ալիին թէ՝ ի՞նչ է իր դատը եւ ի՞նչ կուգէ Հայր Անթուն պատասխանեց.

— Իմ՝ պատճառս ու կոչումս է Ս.գիր-քի պատպանութիւնն ու տարածումը. սակայն ճանի որ իմ մեծ վարդապետս Ցիսուս Քրիստոս ներողութիւն խրատեց եւ թելադրեց, ես ալ կը ներեմ.

Նախագահը ըսաւ.

— Կը յնդհնաւորեմ վեհանձնութիւնդ եւ բարձր նկարագիրդ.

Ընդհանուր դատախազը խօսք առնե-լով յայտնեց որ իճճ եւս կը հրաժարի դա-տախազի իրաւունքէն։ Այսու վրայ չող եալ կը համարուի Հայր Անթուն Ալիի դատը։

Կարգը կուգայ Քհրէմ Միւրհմ Քհ-րէմի բացած դատին։ Նախագահը միեւ-նոյն հարցումը կուղղէ Գ. Քհրէմի եւ կ'սպասէ միեւնոյն պատասխանը։ Դա-տարանը չեզոքալ կը համարէ ճաւէ այս դատը, որով երկու կողմերն ալ հաւասած կը մեկնին դատարանէն եւ Հայր Անթուն ու Քհրէմ Միւրհմ Քհրէմ կը համբու-րուին իրար հետ։

ՇԷՑԽ ԹԱՒ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

Աեեն մը ի վեր Ֆրանսա կը գտնուէր Սիւրիոյ նախկին վարչապետ Շէյխ Թա-ճեէնի հմիճեան։ Ձանազան բան բսաւ-ճեր օրջան կրճկին այդ այցելութենէն օուրջ եւ կրսուէր որ Շէյխը հայասկան հետապնդումներ կը կատարէր Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ։

«Մարիճք փատաթով եւ ընդհանուր Ֆարուղար Գ. Լակարտով միասին Ֆը-րանսայէն վերադարձաւ ճաւէ Շէյխ Թա-ճեէնի հմիճեան։

ՁՕՐ. ԿՈՒՐՕ ՊԷՅՐՈՒԹ ՊԻՏԻ ԳԱՅ

Ըսի բսաւ մը օրջան ընել սկսաւ երկ-ի ֆաղաքին մէջ, որուն համաձայն Փարիզի գիճնուորական կառավարիչ եւ Սիւրիոյ ու Կիլիկիոյ ճախկին Բարձր Գօմիսար Զօրավար Կուրօ այս օարբուան ընթացքին պիտի գայ Գիյուրք։ Զօրավարը պատասխով մեկնած է Սուեաճ, հոն բացուրմ կատա-րելու համար զօրավար ալ Գօրի արձա-կելով մէկ երեք։ Վերադարձին, կրսեճ, Զօր. Կուրօ պիտի այցելի Գիյուրք եւ պիտի ճամբոր-դի Արեւելք։

Այս լուրը չէ հերքուած Բարձր Գօ-միսարութեան կողմէ։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

«Գօմհրս Ցիւ Լէվանճ» Ֆրանսերէն առ-աւօտեան բերթ ալր եւ անօրհն Գ.ՔօՖիզ Մհզրաճի, որ ամիսներէ ի վեր կը գրե-նուէր Ամերիկա, «Մարիճք փատաթով վերադարձաւ Բաղաս։ Գ. Մըզրահի տան ուտագրաւ բղթակցութիւններ ղրկեց իր բերթին Շիճակոյի ազխարհահռչակ ցու-ցահանդեսին օուրջ։

«Գօմհրս Ցիւ Լէվանճ» որ կը տպուի «Ազգակ»ի տպարանին մէջ, հովանաւոր-եալ երկիրներու միակ առաւտեան բերթն է։

Ծննդեան Տօնին առթիւ, «Ազգակ» ընտրեալ ողորհութիւններ կը ղրկէ իր հայ կաթոլիկ հայրենակիցներուն։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Երէկ կիրակի, կէսօրէ առաջ ժամը 9ին, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ, պատա-րագին յետոյ տեղի ունեցաւ հոգեհան-գիստ ատեան արարողութիւնը Տիկ. Ցլօր Մա-լոխեանի, վաղուան Քառասունքին առթիւ։

Նկեղեցական երգեցողութիւնները տան եեղդաճնակ հնչուղ յաղոդ։

Մալոխեան Ցղբայրներու բարեկամ-ներու եւ համակիրներու ասուար խումբ մը եկած էր իր վերջին յարգանքը յայտնե-լու իրենց թանկագին մօր յիսնամակին։

ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԷԿԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ 3 ԱՄԻՍ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Անցած ամսուան հինգին, չորս հայ համայնավարներ՝ Խաչիկ Քազմայեան, Ցովհաննես Ցովճաննեան, Երիգոր Թօսուն-եան եւ Գարեգին Մոմճեան, Գաղեսթինի վերջին դէպքերուն առթիւ բռնուցիկներ ցրուած էին, որով բռնուն յարձակումներ կը կատարէին բոլոր օարներու հասցէին եւ բանուորները կրճռաւիրէին ապստամ-բութեան։

Այս չորս խառնակիչներու դատավա-րութիւնը տեղի ունեցաւ անցած օարբաթ օր, խառն պատժական ատեանին առջեւ։ Դատավարութեան միջոցին Խաչիկ խոս-տովանեցաւ որ ինք ցրուած է այդ բռնու-ցիկները, սակայն չէր գիտեր թէ՝ համայ-նավարական բոբականութեան յատկացուած են անոնք։ Իսկ միւս ընկերները բոլորո-վին ուրացուեցին։ 12 վկաներէն բոլորն ալ յայտնին որ կը ճանչնան Խաչիկը, սակայն միւս երեքի մասին վկայողներ չիչերը եղան։

Ի վերջոյ դատարանը տալու իր վճիռ-ը, 3 ամիս բանտարկութեան դատա-պարտելով Խաչիկը, իսկ անպարտ արձա-կելով միւս երեքը։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Ֆ.
Եգիպտ.	բղթադրմ.	428
Անգլիկն.	»	417
Ցօլար	»	82
Ֆրհական	»	58.50
Գաճճ Սբբօման		140
Իտալական Լիր 100		670
Ցունական Ցրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		022
Ֆրանս.	»	497
Օսման.	»	555
Արծաթ մհճիտ		21
Դրհսի Ցօնս. Ա.	Ճէ.	571
» » Բ.	»	339
» » Գ.	»	332

Սհճհրհան եղբարք Բիւ Ցօ.

Թիլճեան՝ ն-ի

Կարդացէ՛ք եւ տարածեցէ՛ք «ԱԶԴԱԿ»ը

— 429 —

Նաւորութիւնը, մի առաքինի հոգու ազդեցութեան ներ-քոյ, մեղմանար, ազնուանար և բարի կրթութիւն ըս-տանար։ Ես նոյնպէս մի վայրագ եղեռնագործ էի։ Բայց ի՞նչպէս փոխուեցայ։ Համբը ինձ բոլորովին այլ մարդ դարձրեց։ Միթէ միեւնոյնը չէ՞ կարող պատահել եւ Նէնէի հետ։ Ծերունի սպասաւորի ասելով, նա զոհը-վում էր բժշկապետի ընտանիքի մէջ։ Գուցէ այդ ըն-տանիքը ազդել էր նրա վրայ, գուցէ հէնց նրանց հետ էր եկել, եթէ ոչ, ո՞վ կը բերէր նրան Սիբիր։

Վերջին հնթադրութիւնը ինձ աւելի հաւանական էր թուում։ Բայց ես դեռ չէի տեսել այդ բժշկապետին եւ ոչ նրա կնոջը, թէեւ շատ անգամ այցելել էին ինձ մօտ։ Ես այդ միջոցներում յիշողութիւնս կորցրած եմ եղել։

Խաչագողի արհեստը թողել էր իմ մէջ մի առաձին արամաբանութիւն, այն է՝ չուտով ըմբռնել ամենանուրբ ակնարկութիւնները և իսկոյն յարմարուել հանգա-մանքների հետ։ Ես յիշեցի այն խորհրդաւոր խօսքերը, որ նա հեռանալու ժամանակ ասաց. «Այդ հիւանդը իւր խելքի առողջ դրութեան մէջ չէ»... Այդ խօսքերով կամեցաւ ծածկել նա, որ ես ճանաչեցի նրան, որ իմ և նրա մէջ եղել են հին յարաբերութիւններ։ Այդ խօս-քերով կամեցաւ արդարացնել իմ հոգու սաստիկ յուզ-մունքը, որը համարեա նա՝ իբր իմ ուղեղի անառողջ դրութեան արտայայտութիւն։

Նա տարակոյս չունէր, որ նա դարձեալ կ'այցելէ ինձ և մի քանի օր չարունակ սպասում էի նրան։ Մի անգամ նախասենեակից լսում էի հետեւեալ խօսակցու-թիւնը։

— Այժմ ի՞նչ դրութեան մէջ է խելագարը։

— Բաւական հանգիստ է։

— 432 —

Նա կրկին անգամ նայեց իմ երեսին և հեռացաւ։ Ա՛խ, որքան սրտաչարժ խօսքեր կային այդ լուռ նայ-ուածքի մէջ...։ Դրսից լսելի եղաւ նրա պատուէրը սպասաւորին.

— Հիմա կարող էք արձակել նրան, միայն դռները կղպած պահեցէք։

Ծերունին ներս մտաւ, բաց արեց իմ ձեռքերն ու ոտքերը, և դուրս գնաց, իւր հետեւից դուռը կողպե-լով։ Ես իսկոյն վեր առի բարձի տակում թողած տոմ-սակը և սկսեցի կարդալ նրա լուսանցակութիւնը։ Խիստ կարճ էր, երկու տող միայն, բայց այդ երկու տողը պարունակում էր իւր մէջ ինձ համար բախտաւորու-թիւն։

«Մուրադ, կիրակի գիշերը, երկու ժամին, սպասիր ինձ, ես քեզ մօտ կը լինեմ։ Նէնէ»։

Հարիւր անգամ կարդացի այդ երկու տողը, հարիւր անգամ չրթունքիս վրայ սեղմեցի. բայց դարձեալ չէի կշտանում։ Նրանից, այդ անշունչ թղթի կտորից, փա-փաքում էի առնել արտիս կարօտը։ Նրա մատներն էին գրել, նրա սիրան էր դրած նրա մէջ։ Բայց ո՞վ սովո-րեցրեց նրան գրելը...։

Հիւանդանոցի այն մասը, ուր այժմ գետեղուած էի ես, բաժանուած էր միւս մասերից, այստեղ պահվում էին միայն խելագարները եւ վարակիչ ախտերով հի-ւանդները։

Նէնէն այլեւս չյայտնուեցաւ։ Մինչեւ կիրակի դեռ եւս չորս օր կար։ Այդ օրը չորս անգամ աւելի երկա-րաձիգ էր թուում ինձ, քան թէ չորս տարի։ Բայց աք-սորականը սովորում է սպասել։ Ես խորին անձկանօք սպասում էի։

Բժշկապետը նոյնպէս չէր յայտնվում, երեւի նա ինձ բոլորովին առողջացած էր համարում։ Միայն երբեմն

ՀՐԱՇ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆ

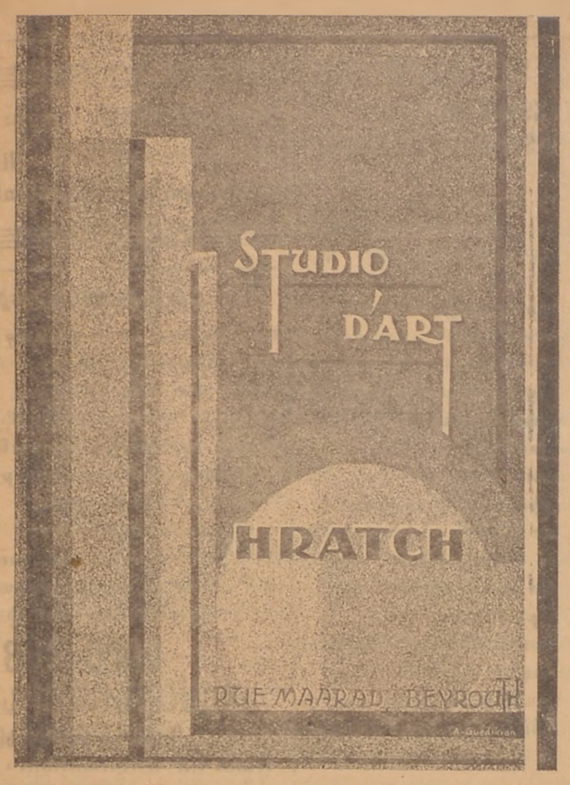

Եթէ կուգես գեղարուեստական ամենաճաշակաւոր ճկատուածք ունենալ, դիմէ ՀՐԱՇԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆԸ, Մաուրաս Փողոց, Պէյրութ։

Նոր ապրուստ և Ծննդեան ասներու առթիւ, բացառապէս, իր յաճախորդներուն պիտի նուիրէ ակրանախտման մը ասնեց, որուն մէկ սիւգեն կ'ապրիլ։

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բազապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ օբ հիմնի St.Elie հիւանդանոցին, հատուցած է իր դարմանասուները (Բոլիքլինիք) Հաճըն բազի իր սեփական նորակերտ օճնին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. ե. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, մանկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վէներական, ճերմին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Ռէնճմիթ, առագ եւ մասնագիտական դարմանում. ազխատ հիւանդներուն ծրի դարմանում երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը կ. ե. ժամը 2-6։

Տոկուն շինուածք. վայելուչ տեսք. հնչուն եւ բնական ձայն. ահա յատկանիշներ, որոնց շնորհիւ կը զատորոշուին

ԱՓՕԼԼՕ ՓՈՆՈՆԵՐԸ

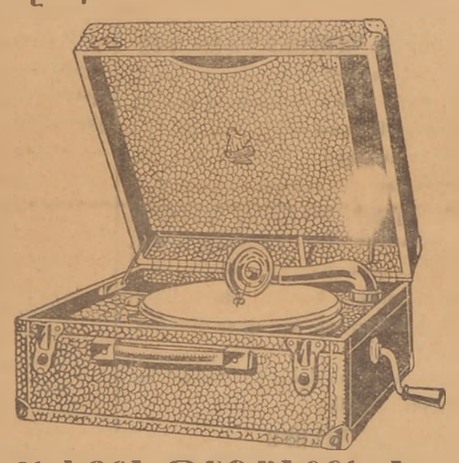

Հրապարակի վրայ գրանուող բոլոր մարքաներուն հետ կրնան մրցիլ ԱՓՕԼԼՕ ՓՈՆՈՆԵՐԸ նոր հասած են 1934ի վերջին մասէլներն ամբողջ անգերազանցելի են իրենց ռահկանութեամբ, վայելչութեամբ և մասչելի գիներով

ԱՓՕԼԼՕ՝ ՓՈՆՈՆԵՐՈՒ ԹԱԳՍԻՈՐՆ Է

BAXTER, STAVRIDI & CRAIES Ltd

(Apollo House) LONDON

Բոլոր տեսակ փոնոլ՝ ամէն ձևի. տպիճների որակ, ասատութիւններ, նաև ամէն տեսակ սիրելու ճոխ իրեր, գիւրամասչելի գիներ, վճարումի դիւրութիւն։

Ա. MAISON APOLLO, 98 Rue de la Poste
Բ. Succursale. Place de canon (Պուրճ)

Ընդհ. ճերկայացուցիչ՝ Սուրիոյ Պագեսթինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.—

KOURKEN SINANIAN

B. P. 642 Beyrouth

RADIUM

ՈՐ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

THO-RADIA

Գեղեցկացնող ֆիւմ մը

շնորհիւ իր ամրութեան

Շրջանառութիւնը գործօն կը դարձնէ, մարմնի խոռոչները կը գոցէ, կը վայլեցնէ մարմնային ճարպերը, ծակոտիներու տձեւութիւնը՝ արգելք կըլլայ, կը վարատէ կնճիռները։

THO-RADIA

A base RADIUM & THORIUM կը ծախսին միմիայն դեղարանեներու մէջ։

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— գրամագլուխ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավօյ Օթէլի ետեւ, Պուրճ, Պէյրութ

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ԲԷՋԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԱՕԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱԻԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %։ Ակէ ցած ժամանակութիւն ընկերութեան չհերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՍՏՂԸ ընկերութիւնը նեբկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել B, P. 821, Beyrouth

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՔԻՒ 27 ՔԼԲԻՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քարուսիճներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեպհական վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քարուսիճներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց քիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեքտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւոր կանացց վէներական, Ռատիկախս, նոր եւ հին ջերմախտութիւն, փոսպաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններ ու ակարութիւններ. նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ բզեղ. ակարութիւններ, ռամաթիզմ (Rhumatisme) մորքային հիւանդութիւններ, մանիտակազոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ օրական օրեր միայն կէսօր։

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԻՒՔ Ա. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՆ ԼՈՒԻԻ ԵՒ ՓՈՇԷՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Մասնագէտ ճերմին եւ վէներկն. հիւանդութեանց

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին մեթոտներով, քոռճերու, սեամոռսի, պղիճճերու, յետդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, կատարեալ բարեխղճութեամբ, ա. րագ, եւ արմատական կերպով. կը դարմանէ ճին եւ նոր ջերմամիզութիւնը, իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս ճաու Ֆրանկախսը եւ մորքային հիւանդութիւնը։

Ընդունելութեան ժամեր 8 12. 2-6.— Տաճ հիւանդներու այցելութիւնն ու Կիւրակէ օրերը մասնաւոր ժամադրութեամբ.—

Նոր գործնական հաստատ.— Տաճ Սէյֆի, Աւեւտեսեան դեղատունին կից. Շալվատճեան վաճառատան վերնայարկը։

ԱԶԴԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ի միջի այլոց «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրոշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տեսակներ,

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ՝

ՃՈՒՏ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

PHARMACIE DE LA SANTE

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՏՕՇ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջեւողներու ձախին,
Քաղաքապետարանի ետեւին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ հրաշխատուած է դեղագրի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու ոսկի ու քարմութիւնը։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք։

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճշդապահութեան համոզուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԵԼ ՀԱՁ ՄՈՒՀԱՄԵՏ ՊԷՅ ԵԼ ՖԵԼԷՔԻ

Փութացէք առնել անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդուրժէ բոլոր չատրած և ատելուած մարքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքները։ Կ'իյնէ բոլոր ոգիներուն. հիմնովիրապով կը կարգայ մարդուն ամենաքիչերը. ձեռքի գիծերէն կը կարգայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հաղորդել ամուսնութեան, ճամբորդութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց եւայլն բոլոր գազանիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Կնոջ եւ ամուսնոյն միջեւ եղած դժուարութիւնները ու տարաձայնութիւնները կը լուծէ Ասածայ Սուրբ անուններովը եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական դիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելու։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն եւ հանգիստ կը պատճառէ. ղոյին եւ ժառանգութիւնները կը գտրմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ. Փորձ ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

Հասցէ.— Պէյրութ, Հանդէմ Ղասի փողոցի առեւտուր, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթևեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Ուաշինկթըն	»	9	Նոյեմբեր	Շէրպուրկէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	16	»	Հավրէն
Մանհաթթան	»	23	»	»
Բրէզիտէնթ Ռուզվելթ	»	30	»	»
Ուաշինկթըն	»	4	Դեկտեմ.	Շէրպուրկէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	14	»	Հավրէն
Մանհաթթան	»	17	»	»
Ուաշինկթըն	»	28	»	Հավրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մասաաբ փողոց Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

— Խե՛ղճ տղայ... Նա դեռ չատ ջահիլ է...։

— Եւ պատուական մարդ է։

— Երկիւղ չկա՞յ Նրա մօտ մտնելու։

— Զգուշութիւնը վատ բան չէ։

— Ուրեմն կապեցէք Նրան։

Մերունի սպասաւորը ներս մտաւ, ինձ կաշկանդեց, ջանի մը րոպէից յետոյ ներս մտաւ եւ նոյն օրիորդը։ Այդ Նէնէն էր, իսկ եւ իսկ Նէնէն։

Այժմ ես իմ կատարեալ դերի մէջն էի. ոչ իրրեւ կեղծ խելագար, այլ իսկապէս ինձ տիրեց մի տեսակ խելագարութիւն։ Ես մոռացայ բոլոր այն պայմանները, որով Նա սկզբից նախազգուշացրել էր ինձ։ Ես ամէն բան մոռացայ և միայն տեսնում էի իմ առջեւ սիրելի աղջկան, որին նուիրել էի իմ սրտի ամենաջերմ զգացմունքները,— տեսնում էի, և կատաղութիւնը տիրում էր ինձ, թէ ինչո՞ւ չէի կարող ես գրկել Նրան, ինչո՞ւ չէի կարող ասել. «Ահա մենք գտանք միմիանց, ապրե՛նք մի՛ւն և կանա՛նք վայելենք»... Եթէ առաջուայ ուժս կորցրած չլինէի, ես անպատճառ կը կոտրատէի այն շղթաները, որոնցմով կապուած էին իմ ձեռքերն ու ոտները, և Նրան կը սեղմէի իմ կուրծքին, ասելով. «Մենք այլևս չենք բաժանուի միմիանցից»... Բայց ես միայն գոռում էի, գոչում էի, աղաչում էի արձակել ինձ, սպառնալիքներ էի կարդում, այսկողմ ու այնկողմ նետւում էի, խնդրում էի Նէնէից, որ գոնէ ինձ մօտենայ ինձ։ Նա քաշուեցաւ դէպի դուռը, ասելով.

— Ինձ պղայի դրուքիւնը ամենևին չէ փոխուել...։

— Նա միայն ձեզ տեսնելու ժամանակ այդպէս անհանգիստ է լինում... նկատեց Մերունի սպասաւորը։

— Այդ իրաւ է... պատասխանեց օրիորդը — առանց չփոթուելու։— Խելագարները զանազան տեսակ ցնորք-

ներ ունին, դա, երեւի, իմ մէջ գտնում է նմանութիւն մի որ եւ իցէ կնոջ, որի հետ կապեր է ունեցել։

— Ճշմարիտ է, խելագարները զանազան տեսակ ցնորքներ ունեն,— համաձայնուեցաւ Մերունի սպասաւորը։— Մենք ունենք մէկը, որ ամէն անգամ ինձ տեսնելիս, յարձակվում է իմ վրայ, որ կտրատէ ինձ։ Միւս սպասաւորները Նրա մօտ մտնելու ժամանակ հանդիստ է, Նա միշտ երեւակայում է մի ինչ որ ընկերին, որ նրան մատնել է, եւ իմ մէջ նրա նմանութիւնն է գտնում։

Օրիորդը կոպաւ և հազիւ լսելի ձայնով ասաց ծերունուն ականջին.

— Տեսէք, եթէ այժմ երեսս ծածկեմ և մօտենամ Նրան, Նա այլևս ոչինչ չի անի։

Ես, իրաւ, այժմ հանգիստ էի, հասկանում էի Նրա դիտաւորութիւնը, հասկանում էի, որ իմ անխոհեմ վարմունքով մատնում էի Նրան։ Նա երեսի քողը ձգեց և կամաց մօտեցաւ փոքրիկ սեղանին, որ դրած էր իմ գլխի մօտ։ Նրա վրայ մի ամանի մէջ ջուր էր դրած և մի կտոր հաց։ Նա վերառեց ջրի ամանը, հոտոտեց, և դառնալով դէպի սպասաւորը, ասաց.

— Այդ ջուրը բոլորովին քաղմէ, պէտք է փոխել։

— Կը փոխեմ, օրիորդ,— պատասխանեց ծերունին։

— Այս րոպէիս փոխեցէք։

Մերունին վերառեց ամանը և հեռացաւ։

Նա չրթունքը մօտեցրեց իմ չրթունքներին և հազիւ լսելի ձայնով ասաց։

— Կարդա այդ տոմսակը եւ սպասիր ինձ...

Նա դրեց իմ բարձի տակին մի թղթի կտոր։ Օրիորդից լսելի եղաւ ծերունի սպասաւորի ծանր քայլերի ձայնը, Նէնէն հեռացաւ ինձանից և մօտեցաւ դրանը։ Մերունին բերեց ջուրը, դրեց իր տեղում։